

A VISEGRÁDI NÉGYEK 1.

THE VISEGRAD FOUR PART 1.

A Visegrádi négyekről szeretnék átfogó képet adni két részletben. Ebben a részben a Cseh Köztársaságot és Lengyelországot, a következőben Magyarországot és Szlovákiát elemzem, ABC sorrendbe rendezve az egyenrangú partnerség jegyében. Mindegyik ország esetében először az általam fontosnak tartott általános tudnivalókat gyűjtöm össze. A második alpontban a haderővel foglalkozom részletesen, mert az értekezésem szempontjából ennek kiemelt szerepe van. Végül következtetéseket vonok le az együttműködés nézőpontjából a közös és eltérő vonások feltárásával.

I would like to describe the Visegrad Four in two parts. In this part I examine the Czech Republic and Poland and the next I am going to show Hungary and Slovakia in order to the Hungarian alphabet to maintain equal partnership. I am going to present the most important general information first in each country. Afterwards the military is shown detailed because it has got a highlighted role in my thesis. Finally I am giving some conclusions for the cooperation describing the common and different features.

A CSEH KÖZTÁRSASÁG

ÁLTALÁNOS TUDNIVALÓK

Az ország hivatalos neve: Cseh Köztársaság, a kormányzás típusa parlamentáris demokrácia. A fővárosa Prága. Admisztratív szempontból 13 régióra és a fővárosra van osztva. A függetlenségét 1993. január 1-jén nyerte el Csehszlovákia kettéválásával. A választójoga általános minden 18 év feletti állampolgár számára. Az államfő Vaclav Klaus (2003. 03. 07. óta), a kormányfő Mirek Topolánek miniszterelnök (2007. 01. 09. óta). Parlamentje két kamarás, a Szenátus (Senat) és a Képviselői Kamara (Poslanecka Snemovna). A Szenátus 81 fős, tagjait népszavazás alapján választják 6 évre. Az Képviselői Kamara 200 tagú, tagjait népszavazás útján választják 4 évre. A legutóbbi szavazás a Szenátusban 2008 októberében volt két körben 17-18-án és 24-25-én, a következő 2010-ben lesz. A legutóbbi szavazás a Képviselői Kamarában 2006 júniusában volt, a következő 2010-ben lesz. A jelenlegi pártok a parlamentben SNK-ED- Független Jelöltek Egyesülete-Európai Demokraták, elnöke Helmut Donalek, KDU-CSL- Katolikus Demokrata Unió- Csehszlovák Néppárt, elnöke Jiri Cunek, ODS- Polgári Demokrata Párt, elnöke Mirek Topolánek, KSCM- Bohemia és Moravia Kommunista Pártja, elnöke Vojtech Filip, CSSD- Cseh Szociáldemokrata Párt, elnöke Jiri Paroubek, US-DEU- Szabadság Unió- Demokrata Unió, elnöke Jan Cerny, Zöld Párt, elnöke Martin Bursik, NEZDEM- Független Demokraták, elnöke Vladimir Zelezny, SOS- Nyílt Társadalmi Párt, elnöke Pavel Novacek, Változás Ösvénye, elnöke Jiri Lobkowitz. A legutóbbi választásokon elért eredményeik a Szenátusban ODS 35 hely, CSSD 29, KDU-CSL 7.

A legutóbbi választásokon elért eredményeik a Képviselői Kamarában ODS 81 hely (35%), CSSD 74 (32%), KSCM 26 (13%), KDU-CSL 13 (7%), Zöldek 6 (6%). 2008 decemberében a helyek ODS 79, CSSD 71, KSCM 26, KDU-CSL 13, Zöldek 4, párton kívüli 7 (korábbi CSSD és ODS tagok). Tagja az EU-nak, a NATO-nak, EBESZ-nek, ENSZ-nek és számos más nemzetközi szervezetnek.

Területe 78 866 km², ebből szárazföld 77 276 km², víz 1590 km². Határos Ausztriával, Németországgal, Lengyelországgal, és Szlovákiával. Tengerpartja nincsen. A hőmérséklete mérsékelt, hideg, felhős, ködös tél és hűvös nyár jellemzi.

HADTUDOMÁNYI SZEMLE

Budapest, 2011.
4. évfolyam 1. szám

SZILÁGYI Ilona Mária

Területe sík, dombos és alacsony hegységek által ölelt nyugaton (Bohemia), keleten nagyon dombos vidék jellemzi (Moravia). Legmélyebb pontja az Elba folyó 115 m, legmagasabb pontja a Snezka 1602 m.

Népessége 10 220 911¹, a lakosság 71 %-a 15 és 64 év közötti. Nemzetisége 90 %-ban cseh, 3,7% morva, 1,9% szlovák. Vallása 27 %-ban római katolikus, 2,1% protestáns. Az ország hivatalos nyelve a cseh, amit 95 % használ, és szlováknak 2 % beszél.²

A Cseh Köztársaság egyike a legstabilabb és virágzóbb volt kommunista országoknak Közép-Kelet-Európában. 2000 és 2008 között exportnövekedés volt tapasztalható az EU, különösen Németország irányába, és erősödtek a hazai és a külföldi beruházások. A hazai termékek még ennél is fontosabb szerepet játszanak a növekedésben, mint a hitelkártyák felhasználhatósága és a kamatlábak növekedése. A folyószámla hiány lecsökkent a GDP 3%-ra, köszönhetően az autóipar és egyéb termékek erőségének az EU-ban. Az emelkedő infláció kockázatot jelent a kiegyensúlyozott gazdasági növekedésre. A költségvetési hiány tervezett lecsökkentése a GDP 3%-ra 2007-2008 folyamán nem valósult meg. Tárgyalások folynak a nyugdíj és az egészségügy reformjáról. A rendelkezésre álló uniós alapok hatékony felhasználása, a pénzügyi szektor fejlődése, a nagy vállalkozások újra építése erősítené a hozam növekedését. 2007-ben a Polgári Demokrata Párt reformokat javasolt a szociális juttatások csökkentésére és az adórendszer reformjára vonatkozóan, azért hogy a költségvetési hiány 2010-re a GDP 2,3 %-ra csökkenjen. A kormány elvetette az euró 2010-es bevezetését, és helyette célul tűzte ki, hogy 2012-re megfeleljen az Euro Zóna kritériumainak. A szolgáltatásban dolgozók aránya 59%, az iparban 39%, a mezőgazdaságban 3%. Export partnere Németország (31%), Szlovákia (9%), Lengyelország (6%), Franciaország (5,4%), Egyesült Királyság (5%), Olaszország (4,9%), Ausztria (4,6%). Import partnere Németország (32%), Hollandia (6,7%), Szlovákia (6,4%), Lengyelország (6%), Ausztria (5%), Kína (5%), Oroszország (4,5%), Olaszország (4,4%), Franciaország (4%).³

Repülőtereinek száma 122, helikopter leszállópályája egy van.⁴ Vasút hálózata 9597 km, úthálózata 128 512 km, vízi útja 664 km hosszú (főként az Elba, Vltava, Oder és más hajózható folyók, tavak és csatornák). Kikötője Decinben, Prágában, Usti nad Labemben van.

A katonai szolgálat a 18 és 28 év között önkéntes.⁵ Katonai kiadása a GDP 1,46%-a.⁶ 2005 januárja óta a haderő teljesen hivatásos. E mellett létezik egy ún. Aktív Tartalék, amihez 18 év feletti állampolgárok csatlakozhatnak. Az ő feladatuk a Hadsereg erősítése vészhelyzet, háború és válság esetén, azért hogy megvédjék az emberek életét és vagyonát természeti katasztrófa vagy annak következményei esetén.

A CSEH KÖZTÁRSASÁG HADEREJE

A Cseh Köztársaság hadereje az ACR, ami magába foglalja az Egyesített Erőket és a Kiképző és Támogató Erőket. Az Egyesített Erők a harcászati és műveleti célokat hajtják végre az állam területén belül és külföldön továbbá más feladatokban is részt vesznek, amire jogi felhatalmazásuk van. A központja Olomoucban (Moraviában) található. Ennek része az Egyesített Erők Parancsnoksága, a Szárazföldierők, a Légierő és az Egyesített Erők Támogató Egysége.

A Kiképző és Támogató Erők biztosítják a személyi, kiképző, logisztikai és orvosi támogatást a harci erőknek. Feladatuk közé tartozik még a regionális katonai vezetés, katonai kötelekek és a Hadtörténeti Intézet kezelése. A központja Stará Boleslavban (Bohemiában) van.

¹ 2008-as adat

² 2001-es adatok

³ 2008-as adatok

⁴ 2007-es adatok

⁵ 2008-as adatok

⁶ 2007-es adat, a www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/print/ez.html alapján, letöltés ideje 2009.02.10.

HADTUDOMÁNYI SZEMLE

Budapest, 2011.
4. évfolyam 1. szám

SZILÁGYI Ilona Mária

A hadsereget a Védelmi Minisztérium irányítja, amely közreműködik az ország katonai védelmi politikai stratégiájának kialakításában, előkészíti az állam területének műveleti tervezését, javaslatokat tesz a kormánynak a szükséges védelmi előkészületekre.

A Cseh Hadsereg fő feladata az ország katonai védelmének biztosítása, a nemzetközi szerződésekből adandó kötelezettségek teljesítésével a közös védelem alapján. Ez biztosítja, hogy az ország segítséget kap partnereitől, és segítséget nyújt partnereinek szükséges esetekben. A cseh hadsereg elkötelezett az integrált NATO katonai struktúra irányába, amely részt vesz a védelemben, a polgári válságkezelés tervezésben, a nukleáris párbeszédben, a közös gyakorlatokban és műveletekben.

A haderő alapvető feladatát a Cseh Köztársaság **Biztonsági Stratégiája** határozza meg. Feladata az ország területének védelme a közös védelmi rendszer keretén belül, az ország területén kívüli műveletekben részt vesz a NATO, EU vagy más nemzetközi szerződés alapján, a légtér biztosításában, feladatokat hajt végre nem-katonai veszély esetén, saját területén, saját és Szövetségeseit veszélyeztető katonai műveletekben a NATO erőket befogad. Együttműködik a szövetséges csapatokkal, modern technikai felszerelésekkel rendelkeznek, mobil, s szakmai szerepet tölt be a NATO-n belül. Jelenleg feladatot teljesít Koszovóban, Irakban, Bosznia és Hercegovinában, Afganisztánban.⁷

A jelenleg érvényben lévő **Katonai Stratégiáját** 2008-ban Prágában fogadták el. Ebben található a Védelmi Stratégia, a katona- politikai törekvések, a haderő és annak képességeinek fejlesztése. A Katonai Stratégia figyelembe veszi a jelenlegi és jövőbeni globális nemzetközi környezetet. A Biztonsági Stratégiára építve meghatározza a biztonsági érdekeket, a védelmet és a külpolitikai alapelveket. Továbbá a NATO Stratégiai Konceptiójának és Politikai Iránymutatásának, és az EU Európai Biztonsági Stratégiájának alapelveit követi.

A **Védelmi Stratégia** felsorolja a globális biztonsági környezetet veszélyeztető tényezőket és fenyegetéseket. A globális biztonsági környezet összetett, változó, megjósolhatatlan, és aszimmetrikus. A fenyegetések közé sorolják a terrorizmust, a tömegpusztító fegyverek terjedését, a regionális válságokat, az összeomló államokat, a humanitárius válságokat, a természeti katasztrófákat. A védelmi politikája alapja az aktív részvétel a NATO és az EU műveleteiben, a bizalom és biztonságerősítő nemzetközi szervezetekben (ENSZ, EBESZ) való szerepvállalás, és a kétoldalú kapcsolatok erősítése.

A nemzetközi bizalom és biztonság építése, a fegyverzet ellenőrzés, a lefegyverzés fontos elemei a megelőzésének és a kockázat csökkentésének, ezért hatékonyságuk növelésére kell törekedni. A NATO kollektív védelmi rendszerének alapja az erős transzatlanti kapcsolat, ezért a NATO tagállamok közös biztonsági érdekeit a kollektív védelem alapelvein keresztül erősíteni kell. A jelenlegi biztonsági környezetben, a kollektív védelem az egyetlen hatékony és hiteles eszköze a Cseh Köztársaság védelmének. A fegyveres erők fő feladata felkészülni az állam védelmére külső támadás esetén, továbbá szövetségesei biztonságát és védelmét erősíti. Folytatják a Fegyveres Erők építését, a képességeik fenntartását biztosítva a hazai és a szövetséges erők támogatását. A NATO Integrált Légvédelmi Rendszerében feladatot lát el, felhasználva a saját szuperszonikus repülőgépflojtját.

Részt vesz nemzetközi védelmi projekteknél, hogy megakadályozza a tömegpusztító fegyverek terjedését. Aktív szerepet vállal az ország területén kívül is a NATO és az EU műveleteiben.

A katona- politika céljai között elsőként az állam területén kívüli NATO-, EU-, ENSZ-műveletekben való részvételt említi. Ennek keretén belül harci támogató vagy harci kiszolgáló feladatokat látnak el. Az Észak- Atlanti Szerződés 5. cikkelyének megfelelően biztosítanak szárazföldi- és légi erőket a NATO védelmi tervezésében megjelöltek szerint egy közepes méretű gépesített dandárral. Az 5. cikkelyen kívül eső műveletekben, humanitárius segítségben, konfliktus utáni stabilizációban és újjáépítésben vesznek részt. Ezzel egy időben képesek ellátni dandár szintű feladatokat 6 hónapig rotáció nélkül, zászlóalj szintű feladatokat hat hónapig rotációval, század szintű feladatokat 6 hónapig rotációval, tartalék felada-

⁷ www.czech.cz/en/czech-republic/security/security-forces/army-of-the-czech-republic?i=1 letöltés ideje 2009.02.10.

HADTUDOMÁNYI SZEMLE

Budapest, 2011.
4. évfolyam 1. szám

SZILÁGYI Ilna Mária

tokat zászlóalj szintig NATO- és EU-keretek között, amikor a dandár szintű erők nincsenek bevetve. Ezen túl speciális feladatokban közreműködik, vagy szakértő csoportokat bocsát rendelkezésre. Ide tartozhatnak a különleges egységek, kiképzés, tanácsadás többnemzetiségű parancsnokságok alatt és megfigyelő missziókban. A polgári hatóságokat támogatja nem katonai válságban az állam területén belül és kívül.

A haderő és annak képességeinek fejlesztésének fókuszában a többnemzetiségű erők keretén belüli képességek fejlesztése áll, ami az országon belüli képességeket is erősíti. Ide tartoznak a szárazföldön és levegőben bevethető egységek. A Cseh Köztársaságnak meg kell tartania jelentős nemzetközi pozícióját a kémiai, biológiai, sugárzó és nukleáris fegyverek elleni védelemi képességek területén. Az erők békében történő felhasználását törvények szabályozzák. A Haderő feltöltése és utánpótlása válsághelyzetben a tartalékos rendszeren keresztül történik. Az ország területén belüli válsághelyzetekben, különösen vészhelyzetben vagy polgárháborúban más katonai egységeket is aktivizálhat, hogy támogassa a polgári hatóságokat. A fegyveres erőknek hatékony struktúrával, univerzális felhasználhatósággal, interoperabilitással kell rendelkezniük. Olyan bevethető erőt kell képviselniük, mely képes közös akciókra, együttműködik a polgári szereplőkkel, és teljes körűen használja a nemzetközi együttműködés lehetőségeit, és rugalmasan reagál a változó feltételekre. A bevethető képességeket erősíteni kell.

A Fegyveres Erők fejlesztésének elvei közé tartozik a hatékonyság, bevethetőség, közös műveletekben való részvétel, interoperabilitás, modularitás, külső szereplőkkel való együttműködés, nemzetközi kooperáció, és kompetens személyzet.⁸

LENGYEL KÖZTÁRSASÁG

ÁLTALÁNOS TUDNIVALÓK

Az ország hivatalos neve: Lengyel Köztársaság, röviden Lengyelország. A kormányzás típusa köztársaság. A fővárosa Varsó. Adminisztratív szempontból 16 tartományra van osztva. A függetlenségét 1918 novemberében nyerte el, a választójog általános minden 18 év feletti állampolgár számára. Az államfő Lech Kaczynsky (2005. 12. 23. óta), a kormányfő Donald Tusk miniszterelnök (2007. 11. 16. óta). Parlamentje két kamarás, a felső- (Szenátus) és alsó házból (Sejm) áll. A felsőház 100 fős, tagjait többségi szavazás alapján választják tartományi alapon, 4 évre. Az alsóház 460 tagú, tagjait az arányos képviselet komplex rendszerén keresztül választják, négy évre. A legutóbbi szavazás mindkét házban 2007 októberében volt, a következő 2011-ben lesz. A jelenlegi pártok a parlamentben

PO- Polgári Program, elnöke Donald Tusk, SLD- Demokratikus Baloldali Szövetség, elnöke Grzegorz Napieralski, PD- Demokrata Párt, elnöke Brygida Kuzniak, MNSO- Alsó-Sziléziai Német Kisebbség, elnöke Henryk Kroll, PiS- Jog és Igazság, elnöke Jaroslaw Kaczynski, LPR- Lengyel Családok ligája, elnöke Miroslaw Orzechowski, PSL- Lengyel Néppárt, elnöke Waldemar Pawlak, SDPL- Új Baloldal, elnöke Marek Borowski, SDPL- Lengyel Szociál-Demokrata Párt, elnöke Wojciech Filemonowicz, UP- Munkás Unió, elnöke Waldemar Witkowski. A legutóbbi választásokon elért eredményeik PO 42%, PiS 32%, PSL 9%. Tagja az EU-nak, a NATO-nak, EBESZ-nek, ENSZ-nek és számos más nemzetközi szervezetnek.

Területe 312 679 km², ebből szárazföld 304 459 km², víz 8220 km². Határos a Cseh Köztársasággal, Fehér-Oroszországgal, Litvániával, Németországgal, Oroszországgal, Szlovákiával és Ukrajnával. Tengerpartja 440 km hosszú. A hőmérséklete mérsékelt, hideg, felhős, mérsékeltlen hideg, gyakran csapadékos tél és enyhe, gyakran záporos és viharos nyár jellemzi. Területe főként sík, hegyek a déli határ mentén találhatóak. Legmélyebb pontja a Raczkai Elblaskie 2 m, legmagasabb pontja a Rysy 2499 m.

⁸ www.army.cz/assets/files/5819/The_Military_Strategy_of_the_Czech_Republic_2008.pdf alapján, letöltés ideje 2009.02.10.

HADTUDOMÁNYI SZEMLE

Budapest, 2011.
4. évfolyam 1. szám

SZILÁGYI Ilona Mária

Népessége 38 500 696⁹, a lakosság 71%-a 15 és 64 év közötti. Nemzetisége 97%-ban lengyel, 0,4% német, 0,1% fehérorosz, 0,1% ukrán. Vallása 90%-ban római katolikus, 1,3% keleti ortodox, 0,3% protestáns. Az ország hivatalos nyelve a lengyel, amit 98 % használ.¹⁰

1990 óta gazdasági liberalizációs politikát folytat, és mára az átmeneti gazdaságok sikertörténete közé sorolják. 2008-ban a GDP növekedés elérte az 5,3%-ot, ami alapja az emelkedő magánfogyasztás, a részvényberuházások megugrása, az EU- s alapok hatékony felhasználása volt. Az egy főre jutó GDP még mindig az EU átlaga alatt van, de hasonló a Balti államokéhoz, 17 800 USA dollár. 2004. óta tagja az EU-nak, amely strukturális alapja biztosította a gazdaság fejlődését. A munkanélküliségi gyorsan csökken, 9,7% volt 2008-ban, de még így is jóval az Unió átlag felett van. Az infláció mértéke elérte a 4,3%-ot, ami több mint a felső határa annak, amit a Lengyel Nemzeti Bank célul tűzött ki, de ez esik a globális gazdasági csökkenésnek köszönhetően. Egyre növekvő igény van az egészségügy, az oktatás, az állami nyugdíjrendszer megváltoztatására. A lengyel kormány törekszik a költségvetési hiányt 3% alatt tartani, amelyet 2007-2008 folyamán elértek. A kormányon lévő koalíció (PO/PSL) célja ezt tovább csökkenteni, azért hogy 2012-re bevezethessék az eurót. Továbbá szándékukban áll üzletbarát reformok, alacsonyabb adók és gyorsított privatizáció bevezetése. A szolgáltatásban dolgozók aránya 65%, az iparban 31%, a mezőgazdaságban 4%.¹¹ Export partnere Németország (26%), Olaszország (7%), Franciaország (6%), Egyesült Királyság (6%), Cseh Köztársaság (5,5%), Oroszország (5%). Import partnere Németország (29%), Oroszország (9%), Olaszország (7%), Hollandia (6%), Franciaország (5%), Kína (4%).

Repülőtereinek száma 123, helikopter leszállópályája hét van.¹² Vasút hálózata 23 072 km, úthálózata 423 997 km, vízi útja 3997 km hosszú Kikötője Gdanskban, Gdyniában, Swinoujcieben, Szczecinben van.

A katonai szolgálat a 18 feletti férfiak számára kötelező, 17 éves kortól önkéntes. A sorozást 12 hónapról 9-re csökkentették 2005-ben. 2008-ra legalább 60%-a önkéntes a hadseregnek a tervek szerint. Csak azok a katonák teljesíthetnek hivatásos önkéntes szolgálatot, akik teljesítették a kötelező sorkatonai szolgálatot. 2004 áprilisa óta a nők szolgálhatnak tiszti és tiszthelyettesi pozícióban.¹³ Katonai kiadása a GDP 1,71%-a.¹⁴

A LENGYEL HADERŐ

A Lengyel Fegyveres Erők része a Szárazföldierők (ami tartalmazza a Haditengerészetet) és a Lengyel Légierő (SPRP). A Légierő elsődleges feladata a nemzeti légtér védelme, s nagyban hozzájárul a nemzeti védelmi rendszerhez, a NATO és az európai közös civil-katonai légvédelmi rendszerhez. Továbbá részt vehet a szövetségi műveletekben a területén kívül is. Kiképzési a kulcs területek (repülő, lokátor és légvédelem) személyzetét a Lengyel Légierő Akadémián, Deblinben és a két Tiszthelyettes Iskolában, Deblinben és Koszalinban. Az átfogó vezetési és irányítási rendszerén belül a Légierő vezetése Varsóban van. A szervezeti struktúrája két fő részre osztható: Légierő Kiképző Osztály és Légierő Vezérkara. A Vezérkar felelős a tervezésért, felderítésért, az elektronikus hadviselés témaköréért, a vezetéséért és irányításért, a kommunikációért és a személyzeti kérdésekért. A Kiképző Osztály feladata a harci, harcászati és légi kiképzés, irányítja a légvédelmi tevékenységeket, részt vesz a nemzeti és szövetséges feladatok szervezésében. Három fő eleme van: a Légierő, Földi Telepítésű Légvédelmi Erők (GBAD), és a Lokátor Erők. A Légierő feladata a Lengyelország területének védelme, a pilóták és a repülés támogatók kiképzése. Négy ún. „szárnya” van: az első és második Harcászati Légi Szárny, a harmadik Légi Támogató Szárny, és a negyedik a Légi Kiképző Szárny. Fő feladatuk a légtér védelme, és a

⁹ 2008-as adat

¹⁰ 2002-es adatok

¹¹ 2008-as adatok

¹² 2007-es adatok

¹³ 2006-os adatok

¹⁴ 2005-ös adat, a www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/print/pl.html alapján, letöltés ideje 2009.02.11.

HADTUDOMÁNYI SZEMLE

Budapest, 2011.
4. évfolyam 1. szám

SZILÁGYI Ilona Mária

légi felderítés irányítása. Ide tartozik a harci századok, harci-bombázó századok és a felderítő századok, melyeket F-16-os, Mig-29-es és Szu-22-es harci repülőgépek alkotnak.

A Földi Telepítésű Légvédelmi Erők (GBAD) feladata az ellenséges légi támadás megelőzése, a lengyel haderő légi védelmének biztosítása, és a kijelölt állandó objektumok és zónák védelme. Két Légvédelmi Dandár és két független Légvédelmi Ezred tartozik hozzá, melyek felszereltek SA-3 (Newa), SA-4 (Krug), SA-5 (Wega) és légvédelmi tüzérségi rendszerrel. Ezeknek az egységeknek a biztosítására használják a „MANPADS-class” rendszereket (SA-7 Strzala és lengyel fejlesztésű „Grom” SHORAD rendszer).

A Lokátor Erők (Légi Felügyelő és Irányító Rendszerek) feladata az állandó lokátoros felderítés és a légierő radar támogatása. Mivel része a NATO lokátor felderítő hálózatának, biztosít egy légi szituációs képet (RAP- Recognized Air Picture- Felderített Légi Kép) a lengyel és a szomszédos országok területéről. A kiválasztott lokátor erők egysége biztosítja a lokátoros felderítést egy állandó légtér felügyelet segítségével, hogy támogassa a Légierőket és a GBAD Erők harci tevékenységét.¹⁵

A Lengyel Haditengerészet irányítása és vezérkara Gdyniában található. A Tengerészeti Műveleti Központ látja el a haditengerészet vezetését, és felelős minden tengeri, légi és szárazföldi feladat koordinációjáért. A Vezérkar számos részből áll, melyek közvetlenül a lengyel Vezérkari Főnöknek, közvetetten pedig a két helyettesének vannak alárendelve. A tengerészet vezérkara a fő tervező és koordináló szervezet, amely támogatja a vezetést. A Kiképző Osztály felelős a katonai és tengerészeti erők kiképzéséért minden tengeri feladat tekintetében. Három harcászati eleme van, amelyek közvetlenül a Vezérkari Főnöknek vannak alárendelve: a 3. Hajó Flottilla (Gdynia-Oksywie tengerészeti bázis), 8. Parti őrseg Flottilla (Swinoujscie tengerészeti bázis), Tengerészeti Repülési Dandár (Gdynia). A 3. Flottilla kötelékébe tartoznak például tengeralattjárók, mentő hajók, segédhajók. A 8. Flottilla főként aknamentesítő és tengeralattjáró elhárító hajókból áll. A Tengerészeti Repülési Dandár a légi fegyverneme a lengyel haditengerészetnek, merev szárnyú repülőgépekkel és helikopterekkel felszerelve.¹⁶

A haditengerészet műveleti feladatai közé tartozik a tenger felől érkező fenyegetések észlelése és elhárítása, a harci kiképzés, a lengyel tenger védelme, határvédelem, részvétel kutató-mentő feladatokban a légierővel együttműködve, környezetvédelmi feladatok ellátása, békefenntartó feladatokban részvétel, a tenger ellenőrzése és a part védelme.¹⁷ A többnemzetiségű feladatai a nemzetközi NATO-manőverekhez kapcsolódnak. A Békepartnerségi Program keretében részt vettek a „US-BALTOPS '93”-ban először. Ekkor a legfontosabb cél az interoperabilitás és a kompatibilitás elérése volt a NATO tengerészeti erejével. Jelenleg két- és többoldalú tengeri feladatokban részt vesznek.¹⁸

Kulcsszavak: biztonságpolitika, Cseh Köztársaság, haderő, Lengyelország, ország ismeret

Keywords: security policy, Czech Republic, military force, Poland, country knowledge

FELHASZNÁLT IRODALOM

www.army.cz/assets/files/5819/The_Military_Strategy_of_the_Czech_Republic_2008.pdf letöltés ideje 2009. 02.10.

www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/print/ez.html letöltés ideje 2009.02. 10.

¹⁵ www.sp.mil.pl/index.php?option=com_content&view=article&id=10&Itemid=12&lang=en letöltés ideje 2009.02.11.

¹⁶ www.navy.mw.mil.pl/index.php?akcja=zwiazkitakt letöltés ideje 2009.02.11.

¹⁷ www.navy.mw.mil.pl/index.php?akcja=zadop letöltés ideje 2009.02.11.

¹⁸ www.navy.mw.mil.pl/index.php?akcja=zadmiedzy letöltés ideje 2009.02.11.

HADTUDOMÁNYI SZEMLE**Budapest, 2011.
4. évfolyam 1. szám****SZILÁGYI Ilona Mária**

www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/print/lo.html letöltés ideje 2009.02.11.

www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/print/pl.html letöltés ideje 2009.02.11.

www.czech.cz/en/czech-republic/security/security-forces/army-of-the-czech-republic?i=1 letöltés ideje 2009.02.10.

www.navy.mw.mil.pl/index.php?akcja=zadop letöltés ideje 2009.02.11.

www.navy.mw.mil.pl/index.php?akcja=zwiazkitakt letöltés ideje 2009.02.11.

www.navy.mw.mil.pl/index.php?akcja=zadmiedzy letöltés ideje 2009.02.11.

www.sp.mil.pl/index.php?option=com_content&view=article&id=10&Itemid=12&lang=en letöltés ideje 2009.02.11.